

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Αριθ.Πρωτ.Ερωτήσεων.5856
Ημερ.κατ.21-4-2020

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

21 Απριλίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς: α) Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Άδωνι Γεωργιάδη β) Εσωτερικών, κ. Τάκη Θεοδωρικάκο και γ) Οικονομικών, κ. Χρήστο Σταϊκούρα δ) Πολιτισμού, κ. Λίνα Μενδώνη.

Θέμα: “ Ενέργειες για την επαναλειτουργία των ιστορικών κινηματογράφων “Αττικών” και “Απόλλων”.

Κύριοι Υπουργοί,

Η θλιβερή εικόνα του ερειπωμένου σημείου της οδού Σταδίου παραμένει μία από τις μεγαλύτερες πληγές του αθηναϊκού κέντρου, δέκα χρόνια μετά την τραγωδία στην τράπεζα “Marfin” και οκτώ χρόνια μετά τη φωτιά που κατέστρεψε την πρόσοψη των ιστορικών αιθουσών “Αττικών” και “Απόλλων”. Η καταστροφή των κινηματοθεάτρων αυτών, αποτελεί ένα τραγικό τραύμα στο σώμα της πόλης των Αθηνών, καθώς επρόκειτο για ένα ιστορικό κτίριο, από τα πλέον εμβληματικά της πόλης.

Το διώροφο νεοκλασικό κτίριο που βρίσκεται στη γωνία των οδών Σταδίου και Χρήστου Λαδά οικοδομήθηκε από τον Αλέξανδρο Νικολούδη σε σχέδια του Ερνέστου Τσίλλερ για λογαριασμό του Χιώτη τραπεζίτη Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου και ανήκει αρχιτεκτονικά στην περίοδο του εκλεκτικισμού (Νέος Νεοκλασικισμός), με βασικό χαρακτηριστικό την εκλεκτική επιλογή αρχιτεκτονικών στοιχείων από διάφορα ρεύματα, ενώ παράλληλα κατά την περίοδο 1914-1920 πραγματοποιήθηκε μια βασική επέμβαση σε ρυθμό «Νεομπαρόκ», όταν και οικοδομήθηκε σε τμήμα του κτιρίου το κινηματοθέατρο «Αττικών», κατά τα σχέδια του αρχιτέκτονα Αλέξανδρου Νικολούδη (1874-1944). Κατά τη δεκαετία του '30 δημιουργήθηκε και η δεύτερη κινηματογραφική αίθουσα «Απόλλων» στο υπόγειο του κτιρίου, συγχρόνως με την εγκατάσταση των γραφείων της «Σκούρας Films», υπό τη διεύθυνση της οποίας λειτουργούσαν οι δύο κινηματογράφοι. Έκτοτε, έως και την καταστροφή τους, αποτελούσαν σημείο αναφοράς στην πολιτιστική και κοσμική ζωή και λειτουργία της πόλης των Αθηνών.

Εν συνεχεία εκείνης της καταστροφικής πυρκαγιάς του Δεκεμβρίου του 2012, ιδρύματα, ιδιώτες, δήμος και ασφαλιστικές εταιρείες είναι περιπλεγμένοι σε μια απίστευτη διελκυστίδα, ενώ η επαναλειτουργία των κινηματογράφων και, κυρίως, η προοπτική αναγέννησης που θα έδιναν στη γειτονιά, μοιάζει με ξεχασμένο όνειρο.

Η ιστορία του κτιρίου ξεκινά όταν στα μέσα της δεκαετίας του '50 ο Λάμπρος Ευταξίας και ο θείος του Αλέξανδρος Βούρος, θέλησαν να ιδρύσουν ένα ίδρυμα για την πολιτιστική προαγωγή των Ελλήνων. Έτσι, το 1959 δημιούργησαν με βασιλικό διάταγμα, το Ίδρυμα Σταματίου Δεκόζη-Βούρου, το οποίο θα χρηματοδοτούσε και θα στήριζε τις πολιτιστικές δραστηριότητες διαφόρων φορέων της χώρας. Το Ίδρυμα Σταματίου Δεκόζη-Βούρου είναι το παλαιότερο από τα δύο -η σύσταση του έγινε με την υπ' αριθ. 2896/11.7.1956 δημοσία διαθήκη του Αλεξάνδρου Κ. Βούρου, «συνταγείσης ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών Φωκίωνος Έρωτα που δημοσιεύθηκε με το υπ' αριθ. 3932/1959 πρακτικό του Πρωτοδικείου Αθηνών και εγκρίθηκε με το από 16.7.1959 Β.Δ. δημοσιευθείσα στο υπ' αριθ. 153/5.8.1959 ΦΕΚ (τ.Α')»- και η δράση του, ειδικά στον πολιτισμό της πόλης, έχει πολλαπλώς αναγνωρισθεί. Ο κ. Λάμπρος Ευταξίας αργότερα εξειδίκευσε τον σκοπό, ορίζοντας ότι το 40% των ετησίων εισοδημάτων του Ιδρύματος Σταματίου Δεκόζη-Βούρου θα περιέρχεται στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και ένα 40% στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών -Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία (το οποίο, στο μεταξύ, είχε ιδρύσει ο ίδιος το 1980).

Στο Μέγαρο Μουσικής τα χρήματα αποδίδονταν κανονικά, εν αντιθέσει με το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, στο οποίο δόθηκαν μόνο την πρώτη χρονιά - το 1988- με την στάση πληρωμών να ξεκινά από το 1989, με τα δύο ιδρύματα να βρίσκονται μέσα σε έναν πολυετή κυκεώνα αγωγών και νομικών διεκδικήσεων. Το πρώτο από τα δύο, το Ίδρυμα Σταματίου Δεκόζη-Βούρου - ιδιοκτήτης του ιστορικού κτιρίου της Σταδίου (συμπεριλαμβανομένων και των κινηματογράφων)- χρωστούσε στο δεύτερο ένα όχι και τόσο ευκαταφρόνητο ποσό (περίπου 24 εκατομμύρια ευρώ), το οποίο διεκδικήθηκε από το δεύτερο ίδρυμα, βάσει της μεταξύ τους σύμβασης, που είχε υπογραφεί με πρωτοβουλία του Λάμπρου Ευταξία (που ήταν διοικητής και των δύο ιδρυμάτων). Τα δικαστήρια δικαίωσαν το Ίδρυμα του Μουσείου, το οποίο κάνοντας χρήση της σχετικής απόφασης, είχε το νόμιμο δικαίωμα να κατάσχει ακόμη και το ποσό της αποζημίωσης που έβγαλε η ασφαλιστική εταιρεία για το γωνιακό εμπορικό κατάστημα που λειτουργούσε στο κτίριο, ενώ όταν οι δύο πρώτες δίκες έφτασαν στον ανώτερο βαθμό και έγιναν εκτελεστές το 2012, τα έσοδα από τα ενοίκια των κινηματογραφικών αιθουσών περιέρχονταν απευθείας στο Ίδρυμα του Μουσείου (ένα μίσθωμα της τάξεως των 300.000 ευρώ, το οποίο, είχε μειωθεί με νέο μίσθωμα στα 100.000 ευρώ) κατασχετική πράξη, που συνέπεσε χρονικά με την καταστροφή των κινηματογράφων. Διευκρινίζεται εδώ, ότι κατά τη διάρκεια των επεισοδίων και της εγκληματικής φωτιάς στη Marfin το 2010, οι δύο κινηματογράφοι παρέμειναν ανέπαφοι από την πυρκαγιά. Η φωτιά στην οποία οφείλεται το κλείσιμό τους και, κατ' επέκταση, η καθολική ερήμωση της γειτονιάς, ήταν αυτή του Φεβρουαρίου του 2012.

Οι κινηματογράφοι στο εσωτερικό τους είναι άθικτοι. Τα μηχανήματα, τα καθίσματα, ο εξοπλισμός, οι τοίχοι, η αίθουσα, δεν έχουν την παραμικρή ζημιά. Οι μοναδικές ζημιές που υπάρχουν είναι στην είσοδο, από το σημείο του πεζοδρομίου μέχρι τα εκδοτήρια των εισιτηρίων και τα σκαλιά που οδηγούν στις αίθουσες.

Εν τω μεταξύ, χωρίς καμία πρόοδο στην αποκατάστασή τους, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες φορέων (Δήμος Αθηναίων) και χορηγιών (Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος) που χάθηκαν - το δίδυμο των ωραιότερων -ίσως και ιστορικότερων- κινηματογράφων που γνώρισε ποτέ το κέντρο της Αθήνας, χαρακτηρίστηκαν διατηρητέοι και ως προς την χρήση τους («κινηματογράφου - θεάτρου»), από το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, με την

απόφαση του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και την υπογραφή της σχετικής υπουργικής απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος Δημήτρη Οικονόμου, στις 2 Δεκεμβρίου 2019, ύστερα από αίτημα που είχε υποβάλει ο Δήμος Αθηναίων τον Ιανουάριο του 2018. Η υπουργική απόφαση βέβαια δεν άλλαξε ιδιαίτερα το καθεστώς, αφού το κτιριακό συγκρότημα με την επωνυμία "Αττικόν" - "Απόλλων" που βρίσκεται επί της οδού Σταδίου 19-21 και Χρ. Λαδά, στην Αθήνα, φερόμενο ως ιδιοκτησία του Ιδρύματος Σταμάτη Δεκόζη - Βούρου, είναι χαρακτηρισμένο ως διατηρητέο από το 1984 : "Στο διατηρητέο κτηριακό συγκρότημα που βρίσκεται επί της οδού Σταδίου 19-21 και Χρ. Λαδά στην Αθήνα, σύμφωνα με όσα εξακολουθούν να ισχύουν στα οριζόμενα με τις διατάξεις του από 4.4.1984 Προεδρικού Διατάγματος, με το οποίο το κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο (ΦΕΚ 314/Δ/21.5.1984)" και με την υποχρέωση η ανακαίνιση, οι προβλεπόμενες οικοδομικές εργασίες επισκευών και ο εκσυγχρονισμός των χώρων της διατηρητέας χρήσης να ενταχθούν στο πλαίσιο της συνολικής αξιοποίησης - αποκατάστασης του συνόλου του διατηρητέου κτιριακού συγκροτήματος, τηρουμένων των εγκρίσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις (φορέων και υπηρεσιών).

Στην προσπάθειά του να ανοίξουν ξανά οι κινηματογράφοι, το Ίδρυμα του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία απευθύνθηκε το 2015 στον τότε Δήμαρχο Αθηναίων κ. Καμίνη, ώστε να αναλάβει ρόλο διαμεσολαβητή και συμφώνησε τότε να καταβληθούν τα 670.000 ευρώ, που ήταν η αποζημίωση από την Εθνική Ασφαλιστική για να προχωρήσουν οι επισκευές, ενώ στο μεταξύ, το Ίδρυμα Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου - έχοντας επιλέξει δικό του εργολάβο - αύξησε τη δαπάνη της αποκατάστασης στο ποσό των 1.100.000 ευρώ. Στο σημείο εκείνο, και σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις και τη διαμεσολάβηση του τότε Δημάρχου Αθηναίων, υπεισέρχονταν με χορηγία του το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, προς συμπλήρωση της αρχικής εκτίμησης. Όμως, ούτε και αυτή η συμφωνία ευοδώθηκε διότι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος χρηματοδοτεί αποκλειστικά κοινωφελείς οργανισμούς και όχι ιδιώτες, και άρα για να προβούν στην χρηματοδότηση των 500.000 ευρώ που έλειπαν για την αποκατάσταση των κινηματογράφων, θα έπρεπε το Ίδρυμα του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών να παραιτηθεί του δικαιώματος πλειστηριασμού για πέντε χρόνια, κάτι ανέφικτο και ταυτόχρονα απαγορευτικό, διότι ο Πρόεδρος του θα διωκόταν για απιστία εις βάρος του ιδρύματός και των εργαζομένων αυτού.

Επί του παρόντος πλέον, και χωρίς να έχει καταστεί δυνατός ο υπερκερασμός των διαφωνιών μεταξύ των ιδρυμάτων που εμπλέκονται στην επαναλειτουργία των κινηματογράφων που βρίσκονται υπό το καθεστώς πλειστηριασμού προ των πυλών, η άκαμπτη στάση των εμπλεκόμενων απέτρεψε την τελική συμφωνία και όχι μόνον δεν απέδωσε καρπούς αλλά οδήγησε και σε όξυνση της διαμάχης. Ως εκ τούτου το στοίχημα για την αναβίωσή τους περνά τώρα στα χέρια του Δημάρχου Αθηναίων Κώστα Μπακογιάννη και της Κυβέρνησης.

Εκ των πραγμάτων, θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να λυθεί το κουβάρι των διεκδικήσεων ανάμεσα στα δύο ιδρύματα που εμπλέκονται, επιφέροντας την πραγμάτωση της (χιμαιρικής;) προσδοκίας του να ανακτήσει στο εγγύς μέλλον εκ νέου την κεντρική θέση που είχε κάποτε στη ζωή των Αθηναίων και στο πρόσωπο της πόλης αυτό το εμβληματικό, εξαιρετικά σπάνιο, ιστορικό, υπέροχο κτίριο - που φιλοξενεί στα έγκατά τις δύο εξίσου εμβληματικές για τον πολιτισμό μας κινηματογραφικές αίθουσες. Είναι απολύτως βέβαιο ότι θα είναι κάτι πολύ σημαντικό, μια δικαίωση που θα επιφέρει ένα νέο παλμό αναγέννησης στο νεκρωμένο πια τμήμα της καρδιάς της πόλης μας.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθεσθε να θέσετε σε λύση και εκκαθάριση το εμπλεκόμενο Ίδρυμα;
2. Θα ασκηθούν οι ανάλογες πιέσεις έτσι ώστε να βρεθεί το συγκεκριμένο ακίνητο ελεύθερο διεκδικήσεων και να τεθεί στη συνέχεια σε εφαρμογή η αναβίωσή του;
3. Θα υπάρξουν οι αντίστοιχες διαμεσολαβητικές ενέργειες και πιέσεις από πλευράς της κυβέρνησης για την εκκίνηση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών ώστε να λάβει ένα τέλος αυτή η διελκυστίνδα;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α΄ Αθηνών, Μέρα25